

Uitzicht op 'n Slaank.

J. Scholten-Blydenstein

'n Slaank

Ik ben in het gelukkige bezit van een stuk grond van 22 ha in de directe omgeving van Enschede. Dit stuk grond werd in 1902 aangekocht door mijn ouders. Het was toen heide met wat opslag van vliegdennen en jeneverbes en twee kleine dennebosjes. Er loopt een beekje doorheen. Langs de beek is een smalle strook groen, z.g. „Slaank”. De heide werd in 1903 ontgonnen en 10 ha ervan geschikt gemaakt voor een boerenbedrijf. (Hier en daar zit er klei in de bodem.) De overige grond werd beplant met gemengd bos, terwijl de twee bestaande dennebosjes bleven. Tijdens die ontginning werd een zwerfsteen van 1 meter 75 bij 1 meter 25 uitgegraven, een nog grotere bleef in de grond waar nu de weide is. In 1904 was de boerderij klaar. Ik bracht er mijn jeugd al spelende door terwijl mijn ouders me op al het moois in de natuur attent maakten.

In 1947, toen de grond in mijn bezit kwam, was het bos voor 95 % vernield door mensen, die het in de laatste oorlog koud hadden, maar enkele van de oorspronkelijke dennen bleven behouden, evenals de buitenste bosrand. In 1948 moest alles weer opnieuw ingepoot worden. De regering schreef voor welke soorten.

Zo is er weer een nieuw gemengd bos ontstaan met beuken, eiken, grove den, Oostenrijkse den, Corsicaanse den, larix, esdoorn en veel onderbeplanting van berk, lijsterbes, vogelkers, tamme kastanje (waarvan enkele oude exemplaren even hoog zijn als de oude bestaande dennen), vlier enz. Bij het boerenhuis staan zeven prachtige oude *Taxus baccata*. In de bosrand staat de op één na grootste *Abies grandis* van Overijssel. De onderste takken zijn in de oorlog gesneuveld, de kop wordt slecht en de hele boom

gaat achteruit, maar ik kan er niet van scheiden, er is tè veel herinnering aan.

Heerlijk is er de stilte, hazen, fazanten, elk jaar één koppel patrijzen en zelfs reeën lopen er. Het verbaast ons telkens weer deze laatste nog te zien, want de stad breidt zich al meer en meer uit — en dan het ellendige stropen.

Als mijn man en ik 's avonds aan de bosrand op een bankje zitten met de weide voor ons, dan is er van alles te zien en te beleven. Laatst nog hoorden we een harde schreeuw van een dier vlak voor ons in het hoge gras. We wisten niet wat het was en gingen zitten. Drie meter van ons af begon plotseling het gras te bewegen in onze richting en wat kwam er uit? Een egel. Nooit eerder heb ik een egel zo'n schreeuw horen geven. Op een andere avond zagen we een vos aan de bosrand en ook hebben we wel eens, vergezeld van onze hond, staan kijken naar twee hazen, die aan het rammelen waren en ons in blinde liefde niet zagen maar zelfs tot twee maal toe bijna tegen ons aanliepen.

Rondom de boerderij hangen vele nestkastjes en tegen de boerderij een kunst-zwaluwnest (te verkrijgen bij de Ned. Ver. tot bescherming van vogels) waarin een mussengezin huist. Verleden jaar vloog een winterkoninkje af en aan in dat kunstnest, maar is niet tot nestelen overgegaan. In een eigen getimmerd en reeds vervallen nestkastje aan de muur nestelen ieder jaar vliegenvangertjes. Dit jaar kon ik van het laatste jong nog juist bijgaande foto nemen voor het uitvloog. Na de klik van het fototoestel verdween het vogeltje van schrik de wijde wereld in.

De plantengroei is sinds 1904 gewijzigd. Ik herinner me van vroeger wat struikheide, dopheide, Arnica, gentianen en orchideeën, maar dat is nu

Jonge Vliegenvanger.

vrijwel allemaal verdwenen. Nu zijn er nog enkele wilgenroosjes, lelietjes van dalen (juist als ik er wat van wil plukken is een onbekende mij voor geweest), dalkruid (*Maianthemum bifolium*), klaverzuring en langs de beek slanke sleutelbloem en varens. De laatste jaren is er ook de wespenorchis. Ik zou zo graag van al dit moois mijn kleurendia's afbeelden, maar ik kan u alleen de zwart-wit-reproducties daarvan geven en daardoor is veel verloren gegaan, o.a. van de prachtige (7-tallige) rode kastanje, waarvan de schors van de stam wat gedraaid is doordat er vroeger eens de bliksem is ingeslagen.

Gedraaide kurkschors van rode kastanje.

Mijn man en ik lopen er altijd zwijgend rond, wat de een niet zo vlug ziet, hoort de ander wel. Er loopt nu een prachtige rode reebok met een goed gewei. Vanuit de boerderij, waar we een kamer hebben en er de weekends doorbrengen, hebben we hem prachtig door de kijker kunnen bekijken. Toen we een week later door het bos liepen zagen we, dat het wel een erge driftkop moet zijn. De boompjes, waarvan de bast door het vegen van het gewei volkomen stuk was, dus ten dode gedoemd, waren niet te tellen. Toen ik er om lachte, zei mijn man: „Het is me wat moois — ik had het eens moeten hebben gedaan ” We zien de reebok nog dikwijls in het bos.

Rondom de boerderij staan drie 60 jaar oude lindebomen. Toen ik er eens onder zat plaatste zich plots een lindepijlstaart op de neus van mijn schoen. De vleugels van de vlinder waren nog vochtig, dus ongetwijfeld was hij net uitgekomen. Voorzichtig liet ik hem op mijn vinger komen en plaatste hem op een rhododendron om er een foto van te nemen. Elk

jaar vliegt een sperwernest uit. Hoog in de lucht vliegt de buizerd. Soms komt een reiger met zware slag over vliegen en rust even in de weide uit. Eekhoorntjes amuseren zich door van boom tot boom te springen. Verder zagen we vele Grote lijsters, eenmaal een ijsvogeltje, goudhaantjes en nog veel meer. Boerenwaluwen nestelen of tegen het boerenhuis of in het kippenhok (minder dan vroeger). Kwikstaartjes en winterkoninkjes zijn er steeds rond de boerderij. 's Nachts hoor je de bosuil — en dat alles op 22 ha grond, 4 km van de textielstad. Ik zou nog bladzijden vol kunnen schrijven over dit mooie stukje Twente, maar het zou te lang worden, dus eindig ik.

Voor hen, die daar belangstelling voor hebben, volgt hier nog een opgave van de door mij waargenomen plantengroei vroeger en nu, zodat een vergelijking mogelijk is.

Vroeger:

Struikheide, dopheide, Arnica, rozenkransje, moeraswalstro, vergeet-mij-nietjes, akkerwinde, vlasleeuwenbek, gewone ereprijs, speenkruid, herderstasje, ronde zonnedaauw, weinig bosaardbei, wilde thijm, hazepootje, veel wilgenroosje, hop, veel gagel, orchideeën (donker paars, licht paars, geel-groen — niet meer na te gaan welke soorten), pitrus, veenpluis en duivelsnaaigaren.

Nu:

Klaverzuring, gele lis, waterranonkel, penningkruid, kattestaart, grote waterweegbree, Slanke sleutelbloem (alle in en langs de beek), St. Janskruid, ratelaar, blauwe bosbes, dopheide, witte kamille, duizendblad, klein hoefblad, bergvlier, kamperfoelie, ereprijs, bosviooltje, ooievaarsbek, tormentil, fluitekruid, bramen, wilde framboos, wilde bertram, margriet, vogelwikke, rolklaver, liggende klaver, brem, stekelbrem, wilgenroosje, koekeksbloem, blaassilene, brandnetel, veldzuring, pinksterbloem, wespenorchis, salomonszegel, lelietje van dalen, dalkruid, pitrus en scabiosa.

Winter op 'n Slaank.

De schrijfster zond ons een groot aantal reproducties van haar kleurendia's. We konden ze echter niet allemaal opnemen, deden daarom een keuze, waardoor u toch een indruk krijgt van 'n Slaank.

(Redactie)